
VII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 37:33

ОЦІНКА ВНЕСКУ ОСВІТИ У ФОРМУВАННЯ ОЗНАК СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

В. І. УСИК, кандидат економічних наук, доцент
(ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»)

Анотація. *Мета статті* полягає в аналізі структури міжнародних інтегральних індексів з акцентом на групі освітніх показників задля підтвердження внеску освіти саме у формування ознак сучасної економіки. **Методика дослідження.** *Вирішення поставлених у статті завдань* здійснено за допомогою загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналізу та порівняння, систематизації та узагальнення. **Результатом** дослідження є доведення факту впливу показників освіти на формування суттєвих ознак сучасної економіки знань. Детальний аналіз визнаних світовою спільнотою міжнародних рейтингів довів, що сфера освіти та науки відіграє важливе значення в соціально-економічному розвитку країн. **Практична значущість результатів дослідження.** У статті обґрунтовано, що науково-освітній вимір у міжнародних рейтингах займає від 10 до 33 % і є визначальним для вимірювання конкурентоспроможності країн або інших аспектів розвитку національних економік. Подальші результати дослідження полягатимуть в оцінці науково-освітнього виміру та його значення в економіці України, що дасть змогу зробити висновок про освітньо-науковий потенціал країни, про зміни, які відбулися у сфері освіти та науки протягом останніх років, і про ефективність освітньої політики.

Ключові слова: освіта, економіка, індекс, рейтингування, конкурентоспроможність, інноваційність, економіка знань.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Так званий «освітньо-науковий контекст» і, відповідно, вимір присутній у більшості міжнародних рейтингів (міжкраїнових порівнянь). Метою рейтингування, як відомо, є оцінювання відносного прояву конкретних ознак сучасної економіки в різних країнах у контексті знань, інноваційності, здатності забезпечувати розвиток людини й суспільства тощо.

Аналіз змісту (структури) міжнародних інтегральних індексів, за якими здійснюється рейтингування країн, з акцентом на групі освітніх показників може використовуватися як осо-

бливий інструмент. Метою його застосування є знаходження підтвердження внеску освіти саме у формування ознак сучасної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Роль освіти та її внесок у розвиток суспільства, економіки поступово змінюються. Її продуктивна природа визначалася ще класиками економічних досліджень В. Петті, А. Смітом, Д. Рікардо, К. Марксом, А. Маршаллом. Сьогодні питання освіти, її внеску в економічне зростання та соціальний добробут, усе більше привертає увагу вчених і дослідників. Основною проблемою досліджень є питання впливу освіти на формування різних видів капіталу (людського, соціального, інтелекту-

ального), на економічні й соціальні процеси у країні, а також доведення факторної залежності цього впливу. Такі вчені, як Ж. Поплавська та В. Поплавський, у своїх дослідженнях указують на те, що лідерами у створенні економічного багатства є країни, у ВВП яких закладені висока питома вага знань, нематеріальних активів і товарів, великі інвестиції в освіту, науку, охорону здоров'я та поліпшення якості довкілля. Освітній потенціал будь-якої країни можна оцінити завдяки місцю країни в міжнародних рейтингах, які визнані світовою спільнотою. Директор ОЕСР з освітніх питань Андреас Шлейхер зазначає, що суть рейтингів полягає в тому, «щоб дати якомога більшій кількості країн – як багатих, так і бідних – можливість порівняти стан їхньої освіти зі світовими лідерами, визначити їхні сильні та слабкі місця, а також побачити, якими будуть довготермінові економічні переваги поліпшення якості освіти» [2].

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в аналізі інтегральних індексів як інструменту доведення того, що внесок освіти у формування ознак сучасної економіки спільнотою визнається й адекватно оцінюється.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Першим інтегральним індексом, безпосередньо призначеним для оцінювання «економіки знань», за програмою «Знання для розвитку» [3], став Індекс економіки знань (ІЕЗ).

Індекс економіки знань (*The Economy Knowledge Index*) [4] відображає середовище, яке сприяє ефективному використанню знань для економічного розвитку. Розраховується він на основі чотирьох груп індикаторів:

1) економічні стимули та інституційний режим (ЕСІР) (тарифні та нетарифні бар'єри, якість законодавства);

2) освіта й людські ресурси (ОЛР) (рівень грамотності дорослого населення, рівень середньої освіти, кількість тих, хто вступив до вищих навчальних закладів);

3) інновації (І) (платежі від роялті та ліцензій, кількість заявок на видачу патентів і торгових марок, кількість наукових публікацій);

4) інтернет-комп'ютерні технології (кількість телефонів та комп'ютерів на 1 000 на-

селення, кількість інтернет-користувачів на 10 000 населення).

В інтегральному індексі економіки знань сфері освіти надіжить 25 % загальної кількості показників.

Індекс глобальної конкурентоспроможності (*Global Competitiveness Index*) [5], що розраховується за методикою Всесвітнього економічного форуму, об'єднує 12 агрегованих показників, із яких два – здоров'я і початкова освіта й вища освіта та професійна підготовка – віддзеркалюють стан освітньої сфери. Загалом два агреговані освітні показники охоплюють 10 конкретних показників. Це відповідає, приблизно, 10 % наповнюваності Індексу глобальної конкурентоспроможності. До цих показників належать:

- якість початкової освіти;
- частка зарахованих на початковий рівень освіти, %;
- частка зарахованих на середній рівень освіти, %;
- частка зарахованих на вищий рівень освіти, %;
- якість системи освіти;
- якість математичної та природничої освіти;
- якість шкіл менеджменту;
- доступ до Інтернету у школах;
- наявність спеціалізованих навчальних послуг;
- ступінь підготовки персоналу (якість).

Індекс глобальної інноваційності (*Global Innovation Index*) [6] створений спільно Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ). Глобальний агрегований індекс інновацій охоплює 82 показники. Його структурним елементом є субіндекс «Освітньо-наукові результати», що складається із трьох частин і містить 12 показників. Окрім того, є ще розділ «Створення знань», який теж можна вважати показником розвитку освітньо-наукової сфери. Останнє означає, що 32 % від загальної кількості показників Глобального індексу інноваційності – це освітні та знаннєві показники. У їх складі:

2.1 Освіта

2.1.1 Витрати на освіту, % ВВП

2.1.2 Частка державного фінансування на середню освіту на одного учня від ВВП на душу населення, %

- 2.1.3 Тривалість життя у школах, років
- 2.1.4 Шкала PISA в читанні, математиці та науці
- 2.1.5 Співвідношення учнів-учителів у середній освіті
- 2.2 Вища освіта
 - 2.2.1 Частка зарахованих на вищий рівень освіти, % брутто
 - 2.2.2 Випускники в науці й техніці, %
 - 2.2.3 Частка іноземних студентів від загальної кількості студентів, %
- 2.3 Дослідження та розробки (R&D)
 - 2.3.1 Кількість дослідників, повний день/млн населення
 - 2.3.2 Валові витрати на НДДКР, % від ВВП
 - 2.3.3 Глобальні компанії з досліджень і розробок, топ-3, млн дол.
 - 2.3.4 Рейтинг QS-університетів, середній бал топ-3
 - 6.1 Створення знань
 - 6.1.1 Кількість патентів (млрд. дол. за ПКС)
 - 6.1.2 Кількість патентів, отриманих за процедурою РСТ (млрд дол. за ПКС)
 - 6.1.3 Кількість заявок на корисні моделі (млрд дол. за ПКС)
 - 6.1.4 Науково-технічні статті / млрд грн
 - 6.1.5 Індекс цитування
 - 6.2 Вплив знань
 - 6.2.1 Темп зростання ВВП на одного працюючого, %
 - 6.2.2 Кількість нових підприємств/на населення віком 15–64
 - 6.2.3 Витрати на комп'ютерне програмне забезпечення, % ВВП
 - 6.2.4 Сертифікати якості ISO 9001 (млрд дол. за ПКС)
 - 6.2.5 Виробництво високих і середніх технологій, %
 - 6.3 Передача знань
 - 6.3.1 Експорт інтелектуальної власності (% до загального обсягу зовнішньої торгівлі)
 - 6.3.2 Чистий експорт високих технологій (% до загального обсягу зовнішньої торгівлі)
 - 6.3.3 Експорт інформаційно-комунікаційних послуг (% до загального обсягу зовнішньої торгівлі)
 - 6.3.4 Чистий відтік Прямих іноземних інвестицій, % ВВП.

Інноваційна частка, за Блумбергом [7] (Bloomberg Innovation Quotient – методологія аналізу, яку застосовує найбільший у світі виробник фінансової інформації компанія

Bloomberg), ураховує сім груп показників. Кожна з цих груп певною мірою дотична до формування інтелектуального та людського капіталу й пов'язана з розвитком освітньої сфери. Щодо кожної із груп визначено ваговий коефіцієнт – частку її (групи) внеску у формування загального показника Інноваційної частки, за Блумбергом. Серед цих показників такі:

1. Інтенсивність НДДКР (ваговий коефіцієнт – 20 %): витрати на R@D як відсоток від валового внутрішнього продукту.

2. Продуктивність (ваговий коефіцієнт – 20 %): ВВП на одного працівника, за відпрацьовану годину.

3. Високотехнологічна щільність (ваговий коефіцієнт – 20 %): відсоток високотехнологічних публічних компаній – аерокосмічної, оборонної, біотехнологічної галузей, програмного забезпечення, з виробництва напівпровідників, інтернет-програм, послуг із відновлюваної енергії – до загальної кількості компаній, цінні папери яких котируються на біржі.

4. Концентрація дослідників (ваговий коефіцієнт – 20 %): кількість дослідників на один мільйон громадян країни.

5. Можливість виготовлення (ваговий коефіцієнт – 10 %): додана вартість галузей виробництва у відсотках від ВВП; продукти з високою інтенсивністю досліджень і розробок (аерокосмічна промисловість, фармацевтичні препарати та комплектуючі для комп'ютерів, електричні машини) у відсотках від загального обсягу експорту.

6. Третинна ефективність (ваговий коефіцієнт – 5 %): коефіцієнт зарахування за всіма предметами у вищих навчальних закладах; ступінь вищої освіти студентів, які спеціалізувалися на науці, техніці, виробництві та будівництві; щорічний приріст випускників і загальна кількість осіб, які мають вищу освіту, як відсоток робочої сили.

7. Патентна активність (ваговий коефіцієнт – 5 %): патенти, зареєстровані резидентами країни.

За змістом сімох розглянутих складників показника Інноваційної частки, очевидно, що безпосередньо стан (рівень) освітньої сфери віддзеркалює шоста група – третинна ефективність. Частка цих освітніх показників у загальній кількості показників в інтегральному показ-

никові Інноваційної частки становить 15-20 %.

Індекс глобального таланту (Global Talent Competitiveness Index) [8]. Щорічний розрахунок індексу готує Міжнародна бізнес-школа INSEAD у партнерстві з Adecco Group та Інститутом лідерства людського капіталу (HCLI) Сінгапуру. У ньому віддзеркалюється вплив технологічних змін на конкурентоспроможність талантів, а також те, що, попри тенденцію витіснення робочих місць унаслідок автоматизації, новітні технології створюють додаткові можливості зайнятості. Крім іншого, вони (новітні технології) передбачають навички швидкої адаптації до перманентних технологічних змін, уміння працювати з людьми, виявляючи гнучкість і співробітництво. Інтегральний індекс розраховується на основі середнього арифметичного за шістьма групами показників, пов'язаних із:

- 1) конкурентними умовами на ринку праці та його (ринку) унормованістю трудовим законодавством;
- 2) створенням шансів для кар'єрного зростання;
- 3) можливостями роботодавців залучати таланти з усього світу (субіндекс приваблювання талантів);
- 4) здатністю утримувати кваліфікований персонал;
- 5) виробничими навичками співробітників, наявністю глобальних знань залученого персоналу.

Показники, які стосуються освіти та формування нових знань у структурі інтегрального Індексу глобального таланту, становлять, приблизно, 30 %.

Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло (European Innovation Scoreboard [9] (EIS) – це система показників науково-технічного розвитку країн Європи. Особливістю Інноваційного індексу є те, що він охоплює низку показників, які характеризують стан у сфері захисту прав на інтелектуальну власність. Цим визнається внесок об'єктів інтелектуальної власності в інноваційний розвиток економік країн ЄС. Спочатку ця система мала у своєму складі сімнадцять основних показників, що відібрані для узагальнення основних факторів і результатів інноваційної діяльності. Їх розділено на чотири основні групи:

- 1) людські ресурси;
- 2) створення нових знань;
- 3) передача й застосування знань;
- 4) фінансування інновацій і ринки інноваційної продукції.

Згодом кількість показників Інноваційного індексу та їх склад змінювалися. Показники чітко розподілено на вхідні (оцінюють ресурси наукової та інноваційної діяльності) та вихідні (відображають результативність наукових і науково-технічних робіт та інноваційної діяльності). У структурі інтегрального індексу частка показників освіти становить, приблизно, 15 %.

Індекс людського розвитку (Human Development Index) [10] був розроблений у 1990 р. пакистанським економістом Махбубом ель Хаком (Mahbub ul Haq) і використовується з 1993 року ООН у щорічному звіті.

У структурі Індексу людського розвитку (ІЛР) виокремлено три групи показників:

очікувана тривалість життя, якою оцінюється довголіття;

рівень грамотності населення країни (середня кількість років, витрачених на навчання) та очікувана тривалість навчання;

рівень життя (економічний добробут), оцінений через ВНД на душу населення за паритетом купівельної спроможності (ПКС) в доларах США.

Під час створення ІЛР розроблені показники, що характеризують диференціацію в освіті, зокрема:

- коефіцієнт загальної диференціації освіти – показник, який визначає ступінь перевищення рівня освіти (грамотності) населення в одній країні (регіоні) над рівнем освіти (грамотності) населення іншої країни (регіону);

- коефіцієнт диференціації професійної освіти, що відображає відмінності в охопленні населення навчанням на другому та третьому рівнях освіти в досліджуваних країнах або регіонах.

Приблизно, 33 % всіх показників Індексу людського розвитку – це показники освітньої сфери.

За формальною ознакою кількості освітніх показників в інтегральних індексах для міжнародного рейтингування країн, з огляду на їх досягнення в набутті ознак (рис) сучасних економік та суспільств, можемо зробити узагальнення, подані в табл. 1.

Таблиця 1

**Ознаки сучасних економік та суспільств
за освітніми показниками в інтегральних індексах**

Ознаки сучасної економіки із властивостями економіки знань	Назва інтегрального індексу, у якому віддзеркалено певну ознаку економіки	Частка показників освіти в загальній кількості показників, що формують інтегральний індекс (%)
Інноваційність	Індекс глобальної інноваційності (Global Innovation Index).	26
	Інноваційна частка, заБлумбергом (Bloomberg Innovation Quotient).	15-20
	Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло (European Innovation Scoreboard (EIS))	15
Конкурентна спроможність	Індекс глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index)	10
Реалізація потенціалу людського капіталу	Індекс глобального таланту (Global Talent Competitiveness Index)	30
Схильність до людського розвитку	Індекс людського розвитку (HDI)	33
Наявність середовища, що сприяє формуванню та поширенню знань	Індекс економіки знань (англ. назва)	25

У табл. 1 ілюстровано те, що логіка побудови міжнародних рейтингів, за відповідними інтегральними індексами, віддзеркалює значний (від 10 до 33 %) вплив показників освіти на формування суттєвих ознак сучасної економіки знань. За даними цієї таблиці можемо підсумувати, що сучасний період характеризується безпрецедентним зростанням впливу освіти та науки, що освіта та наука є потужним інструментом впливу на соціально-економічний розвиток та основою формування розвитку суспільства. Усі ці індекси й показники тісно пов'язані з механізмами фінансування освіти та участю освіти в розподілі доходів. Тому одним із подальших досліджень є обґрунтування певних фінансових правил уряду, які не обмежуватимуть конкуренцію у сфері освітніх послуг. Мова йде про фінансування з державного бюджету ефективних приватних закладів освіти, орієнтацію на показники результативності під час визначення обсягів фінансування, поширення пільгових кредитів на освіту тощо. Розробка правил передбачає створення певної системи індикаторів та визначення їх порогових значень. Завдяки цьому створюються кількісні орієнтири для діяльності урядів, контролю цієї діяльності та підстави для формування певних очікувань.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Міжнародні рейтинги, які є віддзеркаленням соціально-економічного розви-

тку, політичних процесів, інноваційного розвитку країни тощо, зазвичай, у своїй основі містять освітні та наукові показники. Зокрема, до таких міжнародних рейтингових індексів можна зарахувати: індекс глобальної конкурентоспроможності; індекс глобальної інноваційності; інноваційну частку за Блумбергом; індекс глобального таланту; інноваційний індекс Європейського інноваційного табло; індекс економіки знань; індекс людського розвитку тощо. Науково-освітній вимір у цих рейтингах займає від 10 до 33 % і є визначальним для вимірювання конкурентоспроможності або інших аспектів розвитку національних економік. Міжнародні рейтинги є важливими мірилами результатів функціонування сфери освіти. Подальші дослідження в цьому напрямі мають стосуватися обґрунтованої оцінки ефективності освіти як результату зваженої освітньої політики України через визначення тенденцій щодо місця України в цих авторитетних міжнародних рейтингах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поплавська Ж. Інтелектуальний капітал економіки знань / Поплавська Ж., Поплавський В. // Вісник НАН України, 2007. – № 2. – С. 52–62.

2. Світовий рейтинг освіти: Україна стала 38-ю [Електронний ресурс]: BBC Україна – веб-сайт Української служби Британської телерадіомовної корпорації. – Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/science/2015/05/150513_vj_education_rankings_it (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
3. World Development Report 1998/1999 – Knowledge for Development [Електронний ресурс]: The World Bank Group. – Режим доступу: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/5981> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
4. The Knowledge Economy Index [Електронний ресурс]: The World Bank Group. – Режим доступу: <http://web.worldbank.org> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
5. The Global Competitiveness Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: The World Economic Forum. – <https://www.weforum.org/reports> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
6. Global Innovation Index [Електронний ресурс]: The Global Innovation Index. – Режим доступу: / <https://www.globalinnovationindex.org/Home> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
7. Bloomberg Innovation Quotient [Електронний ресурс]: Bloomberg Finance L. P. – Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
8. Global Talent Competitiveness Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: The Business School for the World. – <https://www.insead.edu/global-indices/gtci> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
9. European Innovation Scoreboard [Електронний ресурс]. – Режим доступу: European Commission. – https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.
10. Human Development Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: United Nations Development Programme. – <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi> (дата звернення: 18.10.2018). – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Poplavska Zh. & Poplavskiy V. (2007). Intelektualnyi kapital ekonomiky znan [Intellectual capital Knowledge Economy] / *Visnyk NAN Ukrainy - Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 2. (pp. 52–62) [in Ukrainian].
2. Svitovyi reitynh osvity: Ukraina stala 38-iu [Education World Ranking: Ukraine became the 38 th]. https://www.bbc.com/ukrainian/science/2015/05/150513_vj_education_rankings_it. Retrieved from https://www.bbc.com/ukrainian/science/2015/05/150513_vj_education_rankings_it (accessed 18 October 2018) [in Ukrainian].
3. World Development Report 1998/1999 - Knowledge for Development. (n.d.). <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/5981>. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/5981> (accessed 18 October 2018) [in English].
4. The Knowledge Economy Index (n.d.). <http://web.worldbank.org>. Retrieved from <http://web.worldbank.org> (accessed 18 October 2018) [in English].
5. The Global Competitiveness Report (n.d.). <https://www.weforum.org/reports>. Retrieved from <https://www.weforum.org/reports> Retrieved from (accessed 18 October 2018) [in English].
6. Global Innovation Index (n.d.). <https://www.globalinnovationindex.org/Home>. Retrieved from <https://www.globalinnovationindex.org/Home> (accessed 18 October 2018) [in English].
7. Bloomberg Innovation Quotient (n.d.). <https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/>. Retrieved from

- <https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/> (accessed 18 October 2018) [in English].
8. Global Talent Competitiveness Index (n.d.). <https://www.insead.edu/global-indices/gtci>. Retrieved from <https://www.insead.edu/global-indices/gtci> (accessed 18 October 2018) [in English].
 9. European Innovation Scoreboard (n.d.). https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en. Retrieved from https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en (accessed 18 October 2018) [in English].
 10. Human Development Index (n.d.). <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>. Retrieved from <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi> (accessed 18 October 2018) [in English].

В. И. Усик, кандидат экономических наук, доцент (ГБУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана»). **Оценка вклада образования в формирование признаков современной экономики.**

Цель статьи заключается в анализе структуры международных интегральных индексов с акцентом на группе образовательных показателей для подтверждения вклада образования именно в формирование признаков современной экономики. **Методика исследования.** Решение поставленных в статье задач осуществлено с помощью общенаучных и специальных методов исследования: анализа и сравнения, систематизации и обобщения. **Результатом** исследования является доказательство факта влияния показателей образования на формирование существенных признаков современной экономики знаний. Детальный анализ признанных мировым сообществом международных рейтингов доказал, что сфера образования и науки имеет важное значение в социально-экономическом развитии стран. **Практическая значимость результатов исследования.** В статье обосновано, что научно-образовательное измерение в международных рейтингах занимает от 10 до 33 % и является определяющим для измерения конкурентоспособности стран или других аспектов развития национальных экономик. Дальнейшие результаты исследования будут заключаться в оценке научно-образовательного измерения и его значения в экономике Украины, что позволит сделать вывод про образовательно-научный потенциал страны, об изменениях, которые произошли в сфере образования и науки в последние годы, и об эффективности образовательной политики.

Ключевые слова: образование, экономика, индекс, рейтингование, конкурентоспособность, инновации, экономика знаний.

V. Usyk, Cand. Econ. Sci., Docent (SHEI "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman"). **The evaluation of contribution made by education to modern economy features formation.**

Annotation. The purpose of this paper is to analyze the structure of international integral indexes with an emphasis on the group of educational indicators to confirm the contribution of education in the formation of the features of the modern economy. **Methodology of research.** Solving the problems set in the article is carried out using the general scientific and special research methods: analysis and comparison, systematization and generalization. **Findings** of the study is the proved impact of educational indicators on the formation of essential features of the modern knowledge economy. A detailed analysis of international ratings recognized by the world community has shown that the field of education and science plays an important role in the socio-economic development of countries. **Practical value.** The article substantiates that the scientific and educational dimension in international rankings varies from 10 % to 33 % and is crucial for measuring the competitiveness of countries or other aspects of the development of national economies. Further research will result in the assessment of scientific and educational dimension and its significance in the economy of Ukraine, which will make it possible to conclude on the educational and scientific potential of the country, and the changes that have taken place in the field of education and science in recent years, and the effectiveness of the education policy.

Keywords: education, economy, index, rating, competitiveness, innovation, knowledge economy.